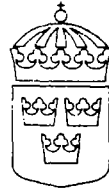

Regeringens proposition

1985/86:82

om bidrag till idrottsföreningar för vissa arbetsgivaravgifter

Prop.
1985/86:82

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 16 januari 1986.

På regeringens vägnar

G. Sigurdsen

Bengt Lindqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att staten svarar för de arbetsgivaravgifter som idrottsföreningar till följd av ändrad rättstillämpning påförts eller kommer att påföras för ersättningar som betalats till idrottsutövare år 1985 eller tidigare år.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 januari 1986

Närvarande: statsrådet Sigurdson, ordförande, och statsråden Gustafsson, Hjelm-Wallén, Peterson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist

Föredragande: statsrådet Sigurdson

Proposition om bidrag till idrottsföreningar för vissa arbetsgivaravgifter

1 Bakgrund

Regeringsrätten fann i en dom i juni 1985 (RÅ85 1:39) att en ersättning på ca 40.000 kr. som en idrottsförening under år 1978 betalat ut till en ishockeyspelare för dennes medverkan i föreningens ishockeylag var att jämställa med ersättning för förvärvsarbete på grund av anställning. Föreningen var därför enligt domen att anses som arbetsgivare i förhållande till spelaren. Den utbetalda ersättningen skulle läggas till grund för debitering av tillkommande arbetsgivaravgifter för föreningen för utgiftsåret 1978.

Den rättstillämpning som kommer till uttryck i domen innebär en förändring i förhållande till tidigare praxis. Till belysning av det tidigare rättsläget kan nämnas att försäkringsdomstolen, som förut var slutinstans i mål av förevarande slag, i ett avgörande år 1975 rörande sjukpenninggrundande inkomst fann att viss ersättning till en fotbollsspelare inte skulle anses som inkomst av förvärvsarbete.

På grundval av bl.a. det nämnda avgörandet av försäkringsdomstolen har idrottsföreningarna under lång tid utgått ifrån att arbetsgivaravgifter inte skulle komma att beräknas på utbetalda ersättningar till idrottsutövare.

Riksidrottsförbundet har i skrivelse till regeringen i oktober 1985 begärt bl.a. att regeringen förelägger riksdagen förslag som syftar till att tills vidare återföra situationen beträffande sociala avgifter för ersättningar till idrottsutövare till den som rådde före regeringsrättens dom. Regeringen har även på andra sätt uppmärksammat på den oro som många av idrottsrörelsens representanter känner och som gäller den oförutsedda ekonomiska belastning som kan uppkomma för idrottsföreningar i anledning av att principerna i regeringsrättens avgörande kan tillämpas på andra fall även för förfluten tid.

Den allmänna försäkringen och vissa andra sociala ändamål finansieras genom anslag på statsbudgeten och, i vissa fall då redovisningen inte sker över statsbudgeten, genom socialavgifter. De grundläggande bestämmelserna om socialavgifter finns i lagen (1981:691) om socialavgifter (socialavgiftslagen). Lagen är tillämplig även på den allmänna löneavgiften enligt lagen (1982:423) om sådan avgift.

En arbetsgivare skall betala socialavgifter i form av arbetsgivaravgifter. Dessa avgifter beräknas på de löner som arbetsgivaren under året har betalat till personer anställda hos honom. Arbetsgivaravgifter skall också beräknas för ersättningar till den som enligt socialavgiftslagstiftningen är att anse som uppdragstagare.

Den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och har inkomst av annat förvärsarbete än anställning skall betala socialavgifter i form av egenavgifter.

De ändamål för vilka socialavgifter skall erläggas framgår av socialavgiftslagen. I denna lag anges för flertalet av avgifterna även med vilka procentsatser de skall tas ut. Avgiften till försäkringen för tilläggs pension regleras i särskild lag.

De sammanlagda arbetsgivaravgifterna inkl. den allmänna löneavgiften uppgick för år 1984 till 36,155 % och för år 1985 till 36,455 % av avgiftsun-derlaget.

För arbetsgivare som sysselsätter sjömän gäller särskilda regler för uttag av avgifter till sjukförsäkringen, folkpensioneringen och den allmänna löneavgiften. Sådan arbetsgivare skall betala även sjömanspensionsavgift. Även för staten som arbetsgivare gäller särskilda regler.

Enligt lagen (1983:1055) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län gäller fr.o.m. den 1 januari 1984 särskilda regler för vissa i lagen angivna arbetsgivare.

3 Uppbörd av arbetsgivaravgifter

Fr.o.m. den 1 januari 1985 gäller ett nytt uppbördssystem för arbetsgivaravgifterna, som är samordnat med skatteuppbörden. Systemet administreras av de lokala skattemyndigheterna, länsstyrelserna och riksskatteverket. För utgiftsåret 1984 och tidigare år svarar riks-försäkringsverket för debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifterna.

För utgiftsåret 1984 skall arbetsgivarna ha lämnat en särskild årsredovisning, arbetsgivaruppgift, före utgången av januari månad 1985. På grundval av denna beräknar riks-försäkringsverket den slutliga avgiften för år 1984. Räkning på den slutliga avgiften skall arbetsgivaren få senast den 15 januari 1986. Från den slutliga avgiften avräknas belopp som arbetsgivaren debiterats preliminärt och belopp han betalat som fyllnadsinbetalning. Det avgiftsbelopp som återstår att betala, kvarstående avgift, skall med lika belopp betalas senast den 18 februari och den 18 april 1986. Belopp under 500 kr. betalas dock helt i februari. Avgift som debiteras enligt beslut som meddelas

sedan den årliga debiteringen av slutlig avgift avslutats tas ut i form av tillkommande avgift.

De lokala skattemyndigheternas arbete med beräkningen av de försäkrades pensionsgrundande inkomster (PGI) för år 1984 kan ge anledning att frångå de uppgifter som en arbetsgivare lämnat i arbetsgivaruppgift om utgivna löner. Denna beräkning skall ha avslutats före utgången av oktober månad 1985. Frågan om att påföra avgifter kan även komma upp genom att en försäkrad besvärar sig över ett PGI-beslut som bygger på att viss utgiven ersättning inte är pensionsgrundande inkomst. Sådant överklagande kan ske till utgången av februari månad 1986. Under vissa förutsättningar kan besvär över ett PGI-beslut prövas även viss tid efter nämnda tidpunkt. I den mån en ändringsuppgift som den lokala skattemyndigheten upprättat med anledning av PGI-beräkningen inte kunnat beaktas vid den slutliga debiteringen kan den utlösa debitering av tillkommande avgifter.

I det samordnade uppbördssystemet som gäller fr.o.m. den 1 januari 1985 är det skatteadministrationen som ansvarar för hela avgiftsuppbörden. Sedan år 1985 ankommer det på arbetsgivaren att varje månad redovisa i uppbördsdeklaration och betala den avgift som skall beräknas på föregående månads löner och ersättningar. Om summan av de arbetsgivaravgifter som belöper på 1985 skall beräknas till annat belopp än det arbetsgivaren betalat eller ålagts betala för året och skillnaden uppgår till minst 100 kr. skall arbetsgivaren, med beaktande av lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid, senast den 3 mars 1986 lämna en årsuppgift till den länsstyrelse till vilken uppbördsdeklaration skall lämnas. I denna redovisning skall arbetsgivaren ange det belopp han ytterligare skall betala. Inbetalning av detta belopp skall ske samtidigt som redovisningen lämnas. Den lokala skattemyndigheten kan under vissa förutsättningar efter den 1 mars 1986 fastställa en årsavgift och ålägga arbetsgivaren betalningsskyldighet för arbetsgivaravgifter som återstår att betala.

4 Föredragandens överväganden

Regeringen får inte besluta att myndigheterna vid tillämpningen av avgiftsbestämmelserna skall bortse från principerna i ett prejudikatavgörande. Det är de tillämpande myndigheternas uppgift att ta ställning till hur regeringsrättens dom om arbetsgivaravgifter för ersättning till idrottsutövare skall återverka på andra likartade fall. Regeringen har enligt gällande lagstiftning inte heller möjlighet att ge avgiftsbefrielse eller på annat sätt efterge arbetsgivaravgifter.

Riksförsäkringsverket och riksskatteverket har i skilda skrivelser till de lokala skattemyndigheterna lämnat allmänna råd angående den ändrade rättstillämpningen för arbetsgivaravgifter på grundval av ersättning till idrottsutövare. Ersättning skall enligt dessa råd i princip jämföras med anställningsinkomst, om den inte är att betrakta som kostnadsersättning. Någon särskild utredning angående avgiftsskyldigheten behöver vidare inte göras när ersättningsbeloppet understiger ett halvt basbelopp eftersom man då

i regel anses kunna utgå från att ersättningen endast varit kostnadstäckande om inte omständigheterna i övrigt talar för annat.

Genom den under år 1985 ändrade rättstillämpningen beträffande arbetsgivaravgifter för ersättningar till idrottsutövare kommer ett antal idrottsföreningar att kunna drabbas av en oförutsedd ekonomisk belastning. Det finns enligt min mening anledning att söka undvika detta genom att till berörda idrottsföreningar ge bidrag av statsmedel. Frågan om ett ekonomiskt stöd har jag redan berört i budgetpropositionen 1986. Jag vill nu föreslå att det ekonomiska stödet skall motsvara de arbetsgivaravgifter inkl. den allmänna löneavgiften som idrottsföreningarna blir skyldiga att betala på grund av att principerna i regeringsrättens dom slår igenom i tillämpningen med avscende på utgiftsåret 1985 och tidigare år. Genom ett sådant ekonomiskt stöd bör det bli möjligt för föreningarna att anpassa sig till rättsläget och betala in arbetsgivaravgifter för senare år på föreskrivet sätt.

Jag föreslår därför att ett särskilt förslagsanslag inrättas under femte huvudtiteln för budgetåret 1985/86 från vilket det här avsedda stödet kan regleras i den mån avgifterna kan betalas före innevarande budgetårs utgång. Anslaget bör disponeras av riks försäkringsverket och länsstyrelserna.

För att det ekonomiska stödet skall kunna administreras på ett enkelt och rationellt sätt måste det i princip krävas att berörda idrottsföreningar lämnar årsuppgift för utgiftsåret 1985. De föreningar som önskar bidrag till arbetsgivaravgifterna får komplettera årsuppgiften med en särskild redovisning om utbetalda ersättningar för idrottsutövande samt idrottsutövarnas namn och personnummer. Detta bör inte innebära något större arbete för idrottsföreningarna eftersom det helt övervägande antalet av dessa ändå blir skyldiga att lämna årsuppgift på grund av den ändrade rättstillämpningen.

De lokala skattemyndigheterna kan på grundval av de lämnade uppgifterna beräkna de avgifter som belöper på ersättningar till idrottsutövare. Det får sedan ankomma på länsstyrelserna att sätta in det belopp som svarar mot avgifterna på skattepostgirokontona som betalning av resp. förenings arbetsgivaravgifter. Har en förening själv inbetalt avgifterna skall länsstyrelsen i stället utanordna motsvarande belopp till föreningen. Visar det sig att en viss ersättning, för vilken stöd utgått, rätteligen inte bort föranleda stöd skall länsstyrelsen återföra beloppet till staten.

Vad härefter angår utgiftsåret 1984 eller tidigare utgiftsår kan det förutses att ersättningar till idrottsutövare endast undantagsvis kommer att föranleda debitering av arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifter som avser dessa år administreras av riks försäkringsverket. När en förening undantagsvis blir skyldig att betala avgifter för år 1984 eller tidigare år bör därför rätt till ekonomiskt stöd förutsätta att föreningarna gör framställning om detta till riks försäkringsverket. Därvid bör givetvis föreningarna lämna sådana uppgifter att riks försäkringsverket kan beräkna de belopp som skall betalas ut.

Det kan till sist förutsättas att den här redovisade ordningen kan få en smidig tillämpning genom att riksskatteverket informerar idrottsrörelsen om möjligheterna och förutsättningarna för stöd och i övrigt lämnar de råd som behövs. Dessa råd bör utarbetas i samråd med riks försäkringsverket och även omfatta det förfarande som gäller riks försäkringsverkets ansvarsområde.

Enligt gjorda uppskattningar har under år 1985 idrottsersättningar av det slag som skall ligga till grund för beräkning av arbetsgivaravgifter betalats ut till ett belopp om ca 70 milj. kr. Från denna utgångspunkt skulle avgifter om ca 25 milj. kr. behöva betalas i anslutning till att årsuppgifter för år 1985 lämnas. Avgifterna för tidigare år kan förväntas bli avsevärt lägre. Som jag har redovisat i budgetpropositionen 1986 kan betalningsskyldigheten för avgifter för år 1984 och tidigare år i vissa fall komma att aktualiseras först under senare budgetår. Jag beräknar därför anslagsbehovet för innevarande budgetår till 30 milj. kr.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna de av mig förordade grunderna för bidrag till idrottsföreningar för arbetsgivaravgifter som debiterats eller kommer att debiteras för år 1985 eller tidigare år,
2. till *Bidrag till idrottsföreningar för vissa arbetsgivaravgifter* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 30 000 000 kr.

Med hänsyn till att det är angeläget att riksdagen snarast kan fatta beslut hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att besluta att förkorta motionstiden till sju dagar.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden lagt fram.